

REZUMAT

la proiectul „Modernizarea mecanismelor de guvernare axate pe protecția drepturilor omului”, cifrul 20.80009.1606.15, conducător de proiect – dr. hab. CIOBANU Rodica, Universitatea de Stat din Moldova

Ca rezultat al cercetărilor realizate în anul de referință, echipa de cercetare a argumentat că, pentru progresul guvernării către competitivitate, sustenabilitate, eficiență și eficacitate, se impun reforme ample de modernizare, care trebuie realizate având ca nucleu consolidarea statului de drept, democratizarea și asigurarea drepturilor și libertăților fundamentale. În acest parcurs, un rol important aparține dreptului, una dintre funcțiile sale fiind de o importanță majoră - cea de integrare socială a individului și a societății. Orice model de organizare socială trebuie să înglobeze statul de drept, democrația și drepturile omului, pentru că, pentru fiecare dintre acestea, centrul de greutate este persoana. Corespunzător, sunt necesare acțiuni de fortificare a eforturilor și de direcționare spre identificarea celor mai adecvate măsuri, pentru a fi implementate, cu scopul de a obține rezultatele scontate/urmărite prin fiecare dintre dimensiunile bunei guvernări, care trebuie tratate în formula dezintegrată (sectorial), supuse măsurării prin indicatori specifici. Trebuie oferite soluții, pentru a fi aplicate în raport cu cele mai vulnerabile aspecte, pentru a depăși stagnarea.

Datorită eforturilor de consolidare a relațiilor dintre mediul academic și cel profesional, au fost determinate formule de conexiune și platforme de analiză, capabile a oferi soluții conjugate la problemele cu care se confruntă societatea și cetățenii. Corespunzător acestui exercițiu asumat, s-a optat pentru cunoașterea atât a atitudinilor și a așteptărilor cetățenilor în raport cu dimensiunile bunei guvernări, a opiniilor funcționarilor, reprezentanți ai mai multor autorități, precum și a reprezentanților societății civile cu experiență la nivel național asupra problemelor supuse investigațiilor. A fost argumentat că autoritățile din Republica Moldova trebuie să se abțină de la orice acțiuni care ar conduce la consolidarea puterii autoritare, la slăbirea democrației și a statului de drept și, în același timp, trebuie să intensifice sprijinul pentru activismul civic democratic.

Chiar dacă s-a accentuat caracterul distinct al posibilităților de cercetare a guvernării, datorită aspectelor multidimensionale pe care le înglobează, a fost demonstrată necesitatea orientării spre valorile umane create în limitele culturii mondiale și recunoașterea semnificației lor general-umane, pentru înțelegerea fenomenului în cauză, din perspectiva particularităților dezvoltării spirituale naționale, necesitatea apelării, înainte de toate, la condițiile generatoare ale drepturilor și libertăților omului, la ideile care constituie piatra lor de temelie.

A fost demonstrat că atitudinea favorabilă conștiinței juridice sociale față de drept, față de drepturile și libertățile omului nu este posibilă decât prin înțelegerea unui oarecare ideal moral, ca scop al existenței practice. De aceea, orice problemă de drept, pentru conștiința socială din Republica Moldova, este indisolubil legată de valorile dreptului și dreptății, ale adevărului și umanismului. În această conjunctură, respectarea drepturilor omului presupune nu doar un regim democratic, nu doar instituirea unui sistem electoral cu vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, nu doar adevărata „domnie a legilor”, respectarea desăvârșită a libertăților constituționale – a libertății opiniei și exprimării, a dreptului la informație, a dreptului la întruniri și asociere etc. – dar și o participare efectivă și energică a poporului însuși la guvernarea țării și, mai ales, o viață cetățenească reală în toate elementele organismului de stat.

În rezultat, s-a stabilit că sarcina primordială a doctrinei juridice din Republica Moldova constă în promovarea unui drept obiectiv, capabil să asigure o dezvoltare dinamică a statului, o ordine juridică în măsură să gestioneze un imperativ al epocii contemporane – buna guvernare axată pe protecția drepturilor fundamentale ale omului. Având în vedere rezultatele științifice obținute în perioada de raportare, considerăm necesar abordarea într-un nou aspect a profesionalismului funcționarilor, a performanței și calității managementului public, al instrumentelor juridice chemate să asigure drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor Republicii Moldova, inclusiv protecția acestora.